

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руска ч. 3).

Ціна примірника

16 сот.

На провінції

20 сот.

Виходить щодня
зано крім понеділка

Умови передплати у Львові:

На рік	44— К.
" півроку	22— "
" чвертьроку	12— "
" місяць	4— "

В краю і державі:

На рік	56— К.
" півроку	28— "
" чвертьроку	15— "
" місяць	5— "

За границю:

В Німеччині	56 мар.
В Америці	26 док.
В інших державах	84 фр.

Ціна оголошень:

Стрчка двошпальтова або її місце 60 с.
в надісланім 1 К. в оповістках 1-50 К.
в редакційній часті перед або по по-
винках 2 К. Некрологів 2 К. Слова тов-
стим друком подвійно. Оголошення на
суботу і неділю подвійно. Постійні о-
голошення за особною умовою.

Повна самостійність України.

Дня 26. січня с. р. проголошено в Києві на засіданню т. зв. Малої Ради, відбутім під проводом прсф. Михайла Грушевського, повну самостійність української Республіки, котра доси признавала себе членом федерації республік, що повстали на руїнах царської імперії.

Четвертий універсал

котрим сего dokonано, звучить:

Народе України!

Твоєю силою, волею, словом утворилась на українській землі свободна Українська Народна Республіка. Здійснила ся давна мрія Твоїх батьків, борців за волю і право робочого люду.

Та в трудну годину народилась воля України. Чотири роки жорстокої війни обезсилили наш край і нарід. Фабрики не виробляють товарів. Підприємства здержують свою працю, залізні дороги розбиті. Гроші падають в ціні. Скількість хліба зменшується. Наступає голод. По краю розмножили ся ватаги грабжників і убийників, особливо, коли з фронту рушило російське військо, творячи криваву різню, безлад й руїну на нашій землі.

З приводу всего того не могли відбутися вибори до українських установчих зборів у визначенім нашим попереднім універсалом реченні і не могли відбутися ті збори, визначені на нинішній день, щоби перебрати з наших рук тимчасову найвищу революційну владу над Україною, установити лад в нашій Народній Республіці і зорганізувати нове правительство.

А тимчасом петроградське правительство народних комісарів виповіло війну Україні, щоби повернути вільну Українську Республіку під свою владу, і посилав на нашу землю свої війська — червону гвардію, большевиків, які граблять хліб у наших селян і без ніякої заплати вивозять його в Росію, не оставляючи навіть зерна, приготовленого на засів, убивають невинних людей і сіють усюди анархію, убийство і злочин. Ми, Українська Центральна Рада, рсбили всякі заходи, щоби не допустити до тої братсвбійчої війни двох сусідних народів, але петроградське правительство не пішло нам на зустріч і веде далше криваву боротьбу з нашим народом і Республікою.

Крім того теж саме петроградське правительство народних комісарів починає проволікати заклучене мира і закликає до нової війни, називаючи її „святою“. Знов поллеть ся кров, знов нещасний робочий люд буде мусіти привносити в жертву своє жите Ми, Українська Центральна Рада, вибрана з'їздами селян, робітників і жовнірів України, в ніякім разі не можемо згодити ся на те, ніяких війн піддержувати не будемо, бо український нарід бажає мира і мир повинен прийти можливо як найскорше.

Та для того, щоби ні російське правительство, ні ніяке инше не ставило перешкод Україні в установленю того бажаного мира, для того, щоби повести свій край до ладу, творчої праці, закріплення революції і нашої

волі, ми, Українська Центральна Рада, оповішаємо всім горожанам України:

Від гниї Українська Народна Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною суверенною державою українського народу.

З усіма сусідними державами, а саме: Росією, Польщею, Австрією, Румунією, Туреччиною і иншими ми бажаємо жити в згоді і приязні, але ніяк з них не може вмішувати ся в жите самостійної Української Республіки.

Владствній буде належати тільки до народу України, іменем якого, заки зберуть ся українські установчі збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу — селян, робітників і жовнірів та виконуючий орган, який від нині буде називати ся Радою народних міністрів.

І отсе, перш усього, поручаємо правительству нашої Республіки, Раді народних міністрів від сього дня вести початі в же мирові переговори з осередними державами вповні самостійно і довести їх до кінця, не звертаючи уваги на ніякі перешкоди зі сторони яких небудь инших частій бувшої російської імперії, та установити згуду, щоби наш край почав своє жите в спокою і мирі.

Що до так званих большевиків і инших напасників, які розграблюють і руйнують наш край, то поручаємо правительству Української Народної Республіки твердо і рішучо взяти ся за боротьбу з ними, а всіх горожан нашої Республіки закликаємо, щоби вони, не жалючи свого жита, обороняли добробут і волю нашого народу. Народна українська держава повинна бути очищена від насланих з Петрограду наємних наїздників, які нарушують права Української Республіки.

Дальше заряджує універсал демобілізацію армії, знесене армії а заведене народної міліції, відбудову краю на державний кшт, повну самоуправу громад, повіль і городів, передачу землі трудовому народови, що до котрої каже:

„В справах земельних комісія, вибрана на послідній сесії Центральної Ради, вже врсбила закон про передачу землі трудовому народови без викупу, прийнявши за основу знесене власности і соціалізацію землі згідно з нашою постановою на 7. сесії. Сей закон буде розглянений за кілька днів на повній сесії Центральної Ради і рада міністрів ужие всіх способів, щоби передача землі земельними комітетами в руки трудячих відбула ся ще з початком весняних робіт.

Ліси, води і всі підземні богатства, як добро українського трудового народу, переходять в розпорядність Народної Української Республіки“.

Універсал заряджує дальше відбудову фабрик, заосмотрене інвалідів, монополізацію торгівлі головними продуктами в руках держави, — а іменно:

„Торговля товарами, які маеть ся привозити із заграниці і виво-

зити за границю вести ме сама наша держава, щоби не було такої доріжні, яку завдяки спекулянтам терплять найбільшій верстви. Для виповнення сього поручаємо правительству республіки виробити і представити до затвердження закони про се, а також про монополі заліза, вугля, скір, тютюну і инших продуктів і товарів, з котрих податки найбільше обтяжували робочі класи в користь нетрудових.

Таксамо поручаємо установити державно-народну контролю над всіма банками, що через кредити нетрудовим класам помагали експлуатувати трудові маси. Від тепер кредитова поміч банків має іти передовсім, на піддержку трудовому населеню і на розвиток народного господарства української народної республіки, а не для спекуляції і ріжнородної банкової експлуатації.

На ґрунті анархії, неспокоїв в житю і недостачі продуктів зростає невдоволене серед декотрих частин населеня. Тим невдоволенем користують ся ріжні темні сили і тягнуть неосвідомлених людей до старих порядків. Сі темні протиреволуційні сили бажають знов піддати всі вольні народи під одно царське ярмо — Росії. Рада народних міністрів повинна безпешадно бороти ся з усіма протиреволуційними силами і кожного, хто призиває до повстаня проти самостійної Української Народної Республіки і до повороту старого ладу, — карати як за державну зраду.

Універсал кінчить ся так:

„Ми поручаємо всім нашим горожанам перевести вибори як найбільш енергічно, підняти всі зусилля, щоби підрахунок голосів був закінчений як найкорше, щоби за пару тижнів зібрали ся наші Установчі Збори. — найвищий господар і управитель нашої землі, і конституцією нашої независимої Укр. Народної Республіки закріпили свободу, порядок і добробут на добро всього трудового народа і на тепер і на будучі часи. Сей найвищий наш орган має рішити про федеративну звязь з народними республіками бувшої російської імперії. До тогож часу всіх горожан самостійної Народної Республіки зазиваємо стояти непохитно на сторожі добуті свободи і прав нашого народу і всіма силами боронити свою долю від всіх ворогів селянсько-робітничої Укр. Республіки“.

Сей універсал прийнято 39 голосами проти 4; 6 членів Малої Ради здержались від голосованя. За універсалом голосували всі укр. партії, а крім того польські соціалісти; против него рос. соц. демокр. і жидівський „Бунд“ — здержались від голосованя: польський демократи, поале-сіоністи і рос. соціалісти-революціонери.

Переповнені галерії повитали результат голосованя бурливою овацією і имном „Ще не вмерла Україна“.

Се все діялось дня 26-го с. м. в Києві ніби-то „занятім“ большевиками.

Щербачів іде в поміч Київу!

Над кордоном, 2. лютого с. р.

(б.) Головнокомандуючий укр. фронт генер. Щербачів, побивши більшовицькі полки, що були збунтувались, і виперши їх частю в глиб краю а частю вигнавши їх через лінію фронту, де вони здались Німцям і Австрійцям, рушив зі своєї квартири в Могилеві подільським і маширує в поміч Київу.

Київ в укр. руках!

Над кордоном, 2. лютого с. р.

(б.) В самім Київі збунтувались були деякі там ще находячі ся російські полки. Українські полки — з окрема так звані полки „сердюків“ (гвардія Укр. Центр. Ради) — здавили бунт і розброїли Мєскалів. Київ остає в українських руках. Сї борби дали підставу до поголосок про перехід Київа в руки большевиків, що показуєсь видумкою.

Чорноморська фльота поділилась!

Над кордоном 2. лютого.

(б.) Чорноморська фльота поділилась. Менша часть перейшла до большевиків. Більшість панцирників завилаь за Укр. Центр. Радою. Між обом частями йде борба.

Надтягає туча.

Ріжні признаки вказують на те, що на всю Европу надтягає туча. Перед кількома днями доносили депеші з нейтральних країв, що в містах південної Франції — Ліоні, Есіян та інших — прийшло до дуже поважних розрухів, що прибрали революційний характер. Ліон — один з головних осередків французького промислу та від „великої революції“ один з головних осередків всіх революцій. — Коли на вулицях Ліону традиційним звичаєм появились барикади, то се знак, що на Францію надтягає революційна туча. Подібні заворушення були недавно і в північній Італії, з окрема в Медіолянї та Турині — рівнож двох давних осередків революційних рухів.

І осередну Европу пробігає неспокоїна дрож. Ледви скінчив ся демонстраційний страйк у Австрії, що о мало-що не прибрал бурливого та постійного характеру, а вже зачав ся — і то спонтанічно, без організації з гори, зі сторони робітничих провідників — великий страйк у Німечині. Після останніх доносень, страйк обняв уже майже всі головні осередки північної Німечини, головнож Берлін та Гамбург, а бере в нїм участь близько мільон робітників. Відносини між страйкуючими а правительством заострюють ся з дня на день, тим більше, що репресії правительства, — як завішене офіційного органу соц.-дем. партії „Vorwärts“ та розв'язане страйкового комітету, в котрім засідали і послаи — втягли в круговорот страйку і офіційні партійні соц.-дем. круги, що зразу стояли осторонь сего руху.

НОВИНКИ.

— Через недогляд, задля неприсутности нач. редактора, увійшла в попереднє число „Укр. Слова“ надіслана споза редакції стаття „Большевики, Україна і осередні держави“, з когрой не всіма думками можемо згодитись. Не належить її тому вважати за вислів поглядів нашого дневника.

— Nulla dies sine linea. „Neue Freie Presse“ — як наші чигачі уже знають — принесла встку про се, що міністер-президент д-р. Зайдлер відбув з президією Укр. Парл. Репрезентації цілий ряд конференцій, намагаючи ся спонукати Укр. Парл. Репрезентацію триєднати до правительственной більшости. „Neue Freie Presse“ додала від себе, що „як зачувати, переговори беруть корисний оборот“. — Як жеж подало сю встку „Діло“? — ого навівши згадану делєшу „Neue Freie Presse“ „Діло“ пише: „Про абсенцію У. П. Р. при голосованю над внесєнем недавних союзників укр. клубу, Чехів, пишуть нам (т. є. „Діло“) з Відня: Рішенє, щоби абсентуватись і такою тактикою вграте піти на руку правительству дра Зайдлера, запало на засіданю У. П. Р. по дуже живій дебаті. Становище негативне супроти такої тактики заступали головно пос. Загайкевич і Колєсса, а за відсутностию промовляв передовсім п. Евген Левицький, котрий навів такий головний аргумент за своїм внесєнем: Коли У. П. Р. буде голосувати з Чехами і півд. Славянами, то се буде знаком недовіря не так супроти правительства др. Зайдлера, як супроти власної президії, котра в такім разі безпроволочно уступить“. — Стільки „Діло“. Сгилізація отсеї цілої замїтки від редакції „Діла“ ілюструє знаменито її тенденцію. Чехів зве ся „недавними союзниками“ укр. клубу. Се очевидне натяганє фактів на колито тенденцій „Діла“. Чехи ніколи „союзниками“ укр. клубу не були, а випадкова кооперація з ними опирала ся на засадах вільної руки та порозуміння від випадку до випадку. Се, як знаємо, виразно застерєгли собі обі сторони, сходячи ся на звичайні в парл. житю конференції. Перші Чехи заявили се з гори, розуміючи, що їм не все буде вигідно йти з Українцями. О-якімсь „союзі“ і „союзниках“ не може отже бути тут мови. Се злобне натяганє фактів „Ділом“, а іменно тих фактів, що час від часу Українці лучились для спільних операцій з Чехами і Словінцями (евент. і нїм. соц. демократами) — річ у парламєнті звичайна

і самозрозуміла. Інша річ, чи саме не вказаним би було постійне зближенє Українців, Словінців і Чехів проміж собою. Над тим досить дискутувати. В кождім разі лінія вихилась перед Німцями збанкрутувала комплетно, бо Німці шукають постійно контакту з Поляками а нас усе виводили в поле. Ми розуміємо, що се може іонтувати п. Василька і його приятелів з „Діла“, се одначе ще не управнює їх вмавляти на силу в Укр. Парл. Репрезентацію що вона, не вислугуючись Німцям, тим самим усе є „союзником“ Чехів. Та ба! за отсе „союзництво“ треба було редакції „Діла“ конче заговорити, щоби дати „зеца“ Укр. Парл. Репрезентації, будьто вона веде змінчиву політичну тактику. Ту саму ціль — дати „зеца“ Укр. Парл. Репрезентації — має й фраза „вграте піти на руку правительству“ в відношеню до абсенції укр. послів при голосованю над внесєнем Чехів про їх звісну декларацию. Чи саме те ходженє „на руку правительству“ було причиною абсенції, позволимо собі піддати в сумнів. Чехи жадали в своїй декларациї, щоби т. зв. краї корони Вячеслава (Чехи, Мораву, Шлеск) перетворити в окрему чеську державу і то рєпублику. Чи Українці, що домагають ся поділу Галичини, можуть заявляти ся за неподільностию Чех і Морави, де є компактні німецькі теріторії і одна третина населєня є Німці, або прилученєм до Чех всего Шлеська, де живуть переважно Німці і Поляки, а не Чехи — се лишаємо осудови загалу. В кождім разі не могли Українці підтинати самі тої галузи, на котрій сидять, т. є. нехтувати принцип національно-теріторіяльної автономії для принципу неподільности країв! А се чей цілком що инше ніж „іти на руку правительству“. Ми переконані, що якби Укр. Парл. Репрезентація була голосувала за внесєнем п. Станєка, тоді „Діло“ було би накинулось на неї за „славянофільство“ та за „зраду народних ідеалів“ а потуранє польському жаданю неподільности країв. — Сумніваємо ся також, щоби про рішенє Укр. Парл. Репрезентації задецидував аргумент п. Евг. Левицького, що голосуване за внесєнем п. Станєка потягли би за собою резігнацію президії клубу. Ну, щож! Резігнація, то резігнація! Клуб се не діти, щоби не знав, що тоді робити, ані не товариство адмірації одиниць ні кліка як се буває в деяких інших кроках, щоби так лякались сеї мнимой „погрози“. На се клуб уже дав докази, вмівши, як треба, змінити склад президії. Ми певні, що ані не підношено такого аргументу в тій формі, як се доносить „Діло“, ані не мав він певно ніякого впливу на рішенє, але задецидував головно нами висше наведений за садничий мотив, побіч таких тактичних, як засади „не пхай палці межі двері“ і т. п. Та „Діло“ треба було скубнути президію, приточивши тут еще „довіре до правительства“. Отсе називає ся публіцистичне „виробленє“: в девяти стрічках двайцять інсинуацій! — Жаль тільки, що „Діло“ так пильнує „чистоти“ опозиційного прапора аж тепер, коли головою Укр. Парл. Репрезентації є чоловік такої незломности та чистоти політичного характеру, як др. Евген Петрушевич. А то дивне, чому всі доземні поклони перед правительством — і то таким обскурним та брехливим як гр. Шгірка — були для „Діла“ через три літа найрозумнійшою тактикою, коли українську політику вели пп. Василько і др. Кость Левицький! — І ще одно: „Діло“ приносить „справозданє“ з довірочних засідань клубу. Се гарно. Подбаємо і ми такі справозданя принести, і то не лише pro futuro, але й pro praeterito. Не знаємо, чи й тоді „Діло“ та його патрони будуть вдоволені...

— Організація Харківщини й Центр. Рада. Зїзд представників міст і земств Харківщини признав Ц. Раду органом краєвої власти. В губерньським харчовім зїзді виявив ся неухерджаний нахил до Ц. Ради. Представники з місць заявили, що всі громадянські організації признають необхідність прилучєня Харківщини до Ради, як до символу спокою, волі та визволеня з під ярма большевиків. Один з промовців Пеллер говорив: Нам досить надоїли царські полки, а ви нам поручаєте полки большевиків. Лише психольогія невільника тягне до влади, насильства й кнута. Ворогами України є лише гурток „большевєжків“, між якими є й Шнеури. Серед Українців їх нема. Ваші погрози нас не залякають, ми не відступимо перед смертю, щоб оборонити волю України. (Р. Г.).

— Генеральний Секретар для великоруських справ Д. Одінець з огляду на те, що в деяких околицях України агітатори проти Генер. Секретаріату й Ц. Ради називають роззброєне большевиків і висилку їх поза межі Укр. Нар. Рєпублики походом проти великоруської національности, видав офіційне поясненє, що роззброєне большевицьких частий і висилка роззброєних салдатів за межі України мають на меті лише боротьбу з анаохією та спр

